

Cezary Obracht-Prondzyński, Tomasz Rembalski

Działalność Instytutu Kaszubskiego w 2009 roku

Acta Cassubiana 11, 431-439

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Cezary Obracht-Prondzyński
Tomasz Rembalski

Działalność Instytutu Kaszubskiego w 2009 roku

W dniu 24 kwietnia 2009 roku odbyło się kolejne zebranie sprawozdawczo-wyborcze Instytutu Kaszubskiego. Towarzyszyła mu uroczystość wręczenia dyplomu Członka Honorowego Instytutu profesorowi Andrzejowi Zbierskiemu oraz wystąpienie naukowe prof. Kazimierza Kozłowskiego ze Szczecina: *Pomorze Zachodnie w powojennym 60-leciu – spory wokół procesów społecznych i losów jednostek*.

W organizacyjnej części zebrania przedstawiono sprawozdanie z działalności Instytutu Kaszubskiego w latach 2006–2008 oraz sprawozdanie finansowe. Udzielono ustępującemu Zarządowi absolutorium, a następnie wybrano nowy na lata 2009–2012. Prezesem ponownie został prof. Józef Borzyszkowski. Natomiast w skład Zarządu weszły następujące osoby: prof. Cezary Obracht-Prondzyński – wiceprezes, dr Monika Mazurek – sekretarz, dr Anna Kwaśniewska – skarbnik oraz jako członkowie: prof. Andrzej Romanow, prof. Daniel Kalinowski i prof. Andrzej Ceynowa. W skład Komisji Rewizyjnej weszli prof. Jerzy Szukalski, prof. Zbigniew Zielenka oraz dr Tomasz Rembalski.

Zebrania Zarządu odbyły się w 2009 r. trzykrotnie, w dniach: 26 marca, 21 maja i 29 października. W poczet członków przyjęto dziewięć nowych osób: prof. Edmunda Wnuk-Lipińskiego, mgr. Leszka Molendowskiego, prof. Edwarda Włodarczyka, dr. Marka Dziecielskiego, dr. Tomasza Siemińskiego, prof. Anastazego Nadolnego, dr. Magdalenę Sacha, dr. Zbigniewa Sobisza i prof. Tadeusza Palmowskiego. Niestety, w mijającym roku zmarły prof. Ewa Rzetelska-Feleszko oraz prof. Elżbieta Zawacka – Członek Honorowy Instytutu. Aktualnie Instytut Kaszubski liczy 107 członków.

W roku 2009 w biurze Instytutu Kaszubskiego pracowała Anna Kawalec, a staż w ramach umowy z PUP w Gdańsku odbyły następujące osoby: Joanna Maciejczak i Bernadeta Szymańska.

W 2009 r. udało się Instytutowi zrealizować wiele zadań i projektów. Dzięki zdobytym dotacjom i darowiznom oraz społecznemu zaangażowaniu członków przygotowano szereg imprez i wydano kilkanaście publikacji.

Instytut Kaszubski był patronem wystawy przygotowanej przez Europejskie Centrum Solidarności, m.in. na bazie naszych zbiorów, pt. *Autorytety: Lech Bądkowski*. Została ona pokazana po raz pierwszy w Senacie RP w dniu 18 lutego. Następnie można było ją obejrzeć podczas *Dnia Jedności Kaszubów* w Bytowie, a później w wielu miejscach na całych Kaszubach i Pomorzu. (Była pokazywana w ramach imprez organizowanych z okazji Roku Lecha Bądkowskiego, ogłoszono przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie).

Instytut był też współorganizatorem kilku konferencji i seminariów.

Z udziałem Pracowni Historii Pomorza i Krajów Nadbałtyckich Instytutu Historii Uniwersytetu Gdańskiego dnia 3 czerwca w budynku Biblioteki Głównej UG odbyło się V seminarium z cyklu: *Dziejów kultura Pomorza w XIX–XX wieku*. W pierwszej części obrad, którą poprowadził prof. Eugeniusz Koko, referaty wygłosili: mgr Łukasz Mielewczyk – *Życie codzienne pomorskiego gimnazjalisty na przełomie XIX i XX wieku, na podstawie wspomnień relacji i pamiątek*, mgr Leszek Molendowski – *Dr Teofil Zegarski i jego Gimnazjum Koedukacyjne w Gdyni*, mgr Mirosław Kuklik – *Sytuacja społeczno-ekonomiczna rybaków kaszubskich w dwudziestoleciu międzywojennym* oraz mgr Zygmunt Wiśniewski – *Rada Szkolna Okręgowa w Województwie Pkomorskim (1927–1931)*. Po przerwie przewodnictwo obrad objął dr Tomasz Rembalski, a referaty wygłosili: mgr Oskar Myszor – *Gdynia jako baza niemieckiej marynarki wojennej (1939–1945)*, mgr Krzysztof Sławski – *Relacje pomiędzy lokalnymi elitami politycznymi po II wojnie światowej na przykładzie powiatu wejherowskiego (lata 1945–1948)* oraz mgr Krzysztof Wirkus – *Władza wobec problemu wyjazdów Kaszubów po 1945 r.*

Prof. Józef Borzyszkowski w podsumowaniu konferencji zapowiedział przygotowanie do druku kolejnego tomu wspomnianej serii.

Następnego dnia odbyła się w Muzeum Miasta Gdyni konferencja pt. *Pomorze w centrum przemian demokratycznych w Europie Środkowej*, przygotowana głównie siłami oddziału ZK-P w Gdyni. Instytut Kaszubski był tu partnerem, a referat podczas konferencji wygłosił m.in. prof. Cezary Obracht-Prondzyński, *Udział Kaszubów w demokratycznych przemianach końca XX wieku*.

Wspólnie z innym oddziałem Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, tym razem z Wielkiego Buczka, 19 września Instytut współorganizował kolejną, XII już, Buczkowską Konferencję Naukową pt. *Polska Pieśń to Złote Wrota*. Zebrani wysłuchali referaty: Marii Chołódzkiej „125 lat wśród dźwięków i nut” – o złotowskiej „Cecylii”; Jowity Kęcińskiej-Kaczmarek *Polska pieśń w Buczku międzywojennym na kartach kroniki szkolnej*; Ewy Stachowskiej „Ona ma 15 lat” – o miasteczkiej „Lutni”; Z. Kowalskiego „Co wieś to pieśń” – o zespołach ludowych północnej Wielkopolski obecnie; Józefa Borzyszkowskiego *Jan Trepczyk i inni twórcy pieśni kaszubskiej*; S. Dawidenko „Polska pieśń – ludu potęga” – rola pieśni polskiej w życiu Polaków na Litwie. Konferencji towarzyszył bardzo bogaty, jak zwykle, program artystyczny obecnych w referatach zespołów z „Krajniakami” z Wielkiego Buczka na czele. Gospodarze uraczyli też

gości mnogimi przysmakami kuchni krajniackiej i zaprezentowali owoce kolejnego konkursu „Moja Matka Boska Radosna”. *Spiritus movens* Buczkowskich konferencji prof. Jowita Kęcińska wobec bardzo ważnych gości zapowiedziała kolejne...

Niemal miesiąc później, bo w dniach 13-15 października, Instytut był jednym z organizatorów drugiej edycji Międzynarodowych Konfrontacji Kulturowych w Słupsku, tym razem pod tytułem: *Wielkie Pomorze. Tożsamość i wielokulturowość*. Rozpoczęły się one od promocji w Ośrodku Teatralnym „Rondo” książki *Wielkie Pomorze. Mit i literatura*, zawierającej materiały z konferencji w 2007 r. oraz z prezentacji projektu muzyczno-literackiego *Linie północne*, do którego teksty przygotował Daniel Odija, a o muzykę zadbał Marcin „Emiter” Dymitr.

Konferencja zainicjowana została następnego dnia w Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, a referaty wygłosili: prof. Cezary Obracht-Prondzyński, *Pomorze w poszukiwaniu tożsamości – pytania o model wielokulturowości*; prof. Roman Drozd, *Ukraińcy na Pomorzu. W poszukiwaniu nowej ojczyzny?*; prof. Józef Borzyszkowski, *Wielkie Pomorze w myśli Lecha Bądkowskiego*; dr Bronisław Nowak, *Horyzonty kronikarskich powinności. O kształcie Pomeranii i dylematach Tomasza Kantzowa*; prof. Tadeusz Linkner, *„W pętach Wybrzeża” Bernarda Chrzanowskiego*; ks. prof. Jan Turkiel, *Dieter Boenhoffer – tożsamość człowieka w czasie totalitaryzmu*; prof. Jan Perszon, *Kultura religijna jako element tożsamości Kaszubów*; prof. Jowita Kęcińska, *Krajna – „ziemia wielkich zasiedleń i spotkań”*; dr Joanna Flinik, *O niemożliwej miłości, czyli tożsamość i narodowe stereotypy w powieści Helene Blum-Gliewe „Kaszubska panna młoda” („Kaschubenbraut”)*; prof. Krystyna Turo, *Poetycki zapis zakorzenienia w lirycie Jana Piotra Grabowskiego*; mgr Isabel Sellheim, *Die Geschichte der Stadt Stolp in Pommern von 1800–1945 – ein „unveröffentlichtes” Werk von Otto Landau*; prof. Maciej Hejger, *Niemcy na Pomorzu Zachodnim po zakończeniu akcji łączenia rodzin*; prof. Klaus Hammer, *„...aber Dickköpfe waren sie alle”. Das Pommern-Bild des Autors und „Lebensphilosophen” Ehm Welk*; prof. Daniel Kalinowski, *Hymny pomorskie – polski, kaszubski i niemiecki głos ideologiczny* i dr Jarosław Chaciński, *Pommernlied – o etniczności i narodowości w muzyce i edukacji muzycznej*.

Dodać jeszcze należy, że w ramach konferencji w Ośrodku Teatralnym „Rondo” odbyło się szereg przedsięwzięć towarzyszących: wykład pastora Hansa-Udo Voglera, *Die Tradition der pommerschen Adventsrose. Eine Erinnerung an die Christianisierung in Pommern*, projekcja: *Die pommersche Adventsrose/Pomorska róża adwentowa*. Ein Historienspiel von Hans-Udo Vogler/Sztuka historyczna Hansa-Udo Voglera, spektakl *Moje dni* (tekst: relacje polskich mieszkańców Słupska; reżyseria: D. Kalinowski) przygotowany przez Teatr Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Słupsku oraz projekcja filmu *Bilder aus Ostpommern*, oprac. R. Steineck (rok produkcji 1928).

Organizatorami Konfrontacji było kilka instytucji: Instytut Polonistyki Akademii Pomorskiej w Słupsku, Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, Instytut

Kaszubski, Starostwo Powiatowe w Słupsku, Urząd Miejski w Słupsku oraz Słupski Ośrodek Kultury – Teatr Rondo. Kierownikiem naukowym tej konferencji była dr Adela Kuik-Kalinowska.

Kilka dni później miało miejsce kolejne ważne przedsięwzięcie – 19 października wspólnie z Sejmikiem Województwa Pomorskiego oraz Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim zorganizowano konferencję *Lech Bądkowski a samorządna Rzeczpospolita*. Odbędzie się ona w nowym budynku Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego, a swoją obecnością uświetnił ją i otworzył, po zagajeniu i powitaniu przez prof. Brunona Synaka bardzo licznie przybyłych gości, Premier RP Donald Tusk. Podczas konferencji wygłoszono cztery referaty: prof. Józef Borzyszkowski: *Dziedzictwo myśli politycznej Lecha Bądkowskiego*; prof. Bohdan Jałowiecki (Uniwersytet Warszawski): *Tożsamość lokalna w świecie płynnej nowoczesności*; prof. Cezary Obracht-Prondzyński: *Spółczesność obywatelska a samorządy w RP* oraz prof. Marek S. Szczepański (Uniwersytet Śląski): *Socjologiczny obraz samorządowca – rejestr cnót podstawowych*.

W dniu 26 października w Muzeum Zachodnio-Kaszubskim w Bytowie wraz z Kaszubskim Uniwersytetem Ludowym, oddziałem bytowskim Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, Starostwami Powiatowymi w Kartuzach i Bytowie Instytut zorganizował seminarium *Edukacja regionalna, a wielokulturowość Pomorza*. Oprócz dwóch referatów wprowadzających: Renaty Mistarz (Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku), *Edukacja interkulturowa w społeczności lokalnej – problemy teoretyczne i dylematy praktyczne* oraz prof. Cezarego Obracht-Prondzyńskiego „*Ujawniona*” ... i zanikająca wielokulturowość Pomorza zaprezentowano kilka konkretnych inicjatyw i przedsięwzięć związanych z edukacją międzykulturową na Pomorzu: Grażyna Przybylak (Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku), *Słupskie forum regionalne, cele i specyfika*; Katarzyna Dziekanowska (nauczyciel Zespołu Szkół Ekonomiczno-Rolniczych w Bytowie), *O programie Mozaika Etniczna*; Jaromir Szroeder (Muzeum Zachodnio-Kaszubskie w Bytowie), *Kilka refleksji na temat działań w obszarze wielokulturowości – na podstawie własnych doświadczeń*; Mirosława Hanasko (nauczycielka języka ukraińskiego w Szkole Podstawowej Nr 5 w Bytowie), *Moje życie jak czterolistna koniczyna*; Arkadiusz Goliński (Dom Spotkań im. Maksymiliana Kolbego w Gdańsku), *Na drodze pojednania. Edukacja międzykulturowa w pracy domu Pojednania i Spotkań im. Św. M. Kolbego* oraz Anna Dereń (Powiatowy Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli w Kartuzach), *Po drugiej stronie lustra, czyli animacja kulturowa*.

Miesiąc później, także na zamku w Bytowie, odbyła się VIII Konferencja Kaszuboznawcza: *Lech Bądkowski. Literatura i wartości*. Referaty wygłosili: prof. Józef Borzyszkowski, *Krąg współpracowników sprawy kaszubskiej Lecha Bądkowskiego*; prof. Jerzy Samp, *Lecha Bądkowskiego Pomorza dzieje bajeczne*, prof. Zbigniew Zielenka, *Pomorze w powieściach historycznych Lecha Bądkowskiego*, mgr Miłoslawa Kosmulska, *Lech Bądkowski i jego literackie przyjaźnie na*

podstawie listów z innymi pisarzami, prof. Krystyna Turo, *Działalność pisarska Lecha Bądkowskiego w latach pięćdziesiątych XX wieku*, prof. Jowita Kęcińska, *Czasy pogańskie w prozie Lecha Bądkowskiego* oraz prof. Daniel Kalinowski, *Miedzy moralitetem a baśnią. O dramatach Lecha Bądkowskiego*. Organizatorami konferencji były następujące instytucje: Muzeum Zachodnio-Kaszubskie w Bytowie, Zakład Antropologii Literatury i Badań Kaszubsko-Pomorskich Akademii Pomorskiej w Słupsku, Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie Oddział w Bytowie oraz Instytut Kaszubski, a *spiritus movens* całości prof. Daniel Kalinowski.

Prezentując różnorodne przedsięwzięcia Instytutu w roku 2009, nie można pominąć przygotowania Dnia Kaszubskiego w Szczecinie. Z ramienia Instytutu organizacją całego przedsięwzięcia zajmował się prof. Kazimierz Kozłowski. Partnerami w przygotowaniu Dnia były ponadto: oddział Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński, Archiwum Państwowe w Szczecinie.

Program był bardzo bogaty, a starania Instytutu koncentrowały się na tym, aby całe przedsięwzięcie nie utraciło charakteru poznawczego i popularyzującego naukę. Już w przeddzień, czyli w piątek 15 maja, odbyła się w Archiwum Państwowym, po zebraniu oddziału ZK-P, promocja książki przygotowanej przez prof. Bogdana Wachowiaka i prof. Zygmunta Szultkę pt. *Wizytacje domen bytowskiej i lęborskiej z XVI wieku* (Warszawa 2009, wyd. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych w Warszawie, Archiwum Państwowe w Szczecinie).

W sobotę rano Dzień Kaszubski zainaugurowała Msza św. z liturgią w języku kaszubskim w Bazylice Mniejszej p.w. św. Jana Chrzciciela. Mszę odprawił abp senior Marian Przykucki, a liturgię wzbogacił występ Chóru Akademii Morskiej pod dyrekcją Sylwii Fabiańczyk-Makuch. Następnie w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego wykład pt. *Życie, twórczość i działalność Lecha Bądkowskiego* wygłosił prof. Józef Borzyszkowski. Przy tej okazji nastąpiła także prezentacja wspomnianej już wystawy dotyczącej Lecha Bądkowskiego. W Bibliotece również miała miejsce prezentacja pracy i dorobku Instytutu, przygotowana przez prof. Cezarego Obracht-Prondzyńskiego, a przy okazji wystawa instytutowych wydawnictw. Na tych wystawach się nie skończyło. W innej bibliotece, a mianowicie w Książnicy Pomorskiej zaprezentowano wystawę: *Kaszubi – kultura, język*.

Po południu najważniejszym przedsięwzięciem było Zamkowe Spotkanie Historyczne: *Tradycja i dzień dzisiejszy Kaszubów*, prowadzone przez prof. Kazimierza Kozłowskiego. Referaty wygłosili: prof. Józef Borzyszkowski, *O dziejach Kaszubów*, prof. Cezary Obracht-Prondzyński, *Kaszubów dzień dzisiejszy* oraz dr Ryszard Stoltmann, *Kaszubi szczecińscy współcześnie*. W części artystycznej wystąpił ponownie Chór Akademii Morskiej w Szczecinie pod dyrekcją Sylwii Fabiańczyk-Makuch, prezentując w swoim repertuarze także utwory kaszubskie i morskie! Na koniec dnia odbyła się projekcja filmu „Kaszëbë” w kinie zamkowym.

Równie owocna jak działania konferencyjne była aktywność wydawnicza. Do początku listopada 2009 r. Instytut Kaszubski wydał 11 pozycji książkowych. Są to:

1. *Gdy myślę Gdańsk...*, wstęp Józef Borzyszkowski, Cezary Obracht-Prondzyński, Gdańsk 2009, wyd. Instytut Kaszubski, Oddział Gdański Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego.
2. Marian Szczodrowski, *Gdańskie neofilologie: geneza, stan i perspektywa (Tradycje gdańskiej humanistyki. Suplement)*, Gdańsk 2009, wyd. Instytut Kaszubski.
3. Gabriela Szubstarska, *a jednak...*, Gdańsk 2009, wyd. Instytut Kaszubski (tomik wierszy).
4. *Niemcy o Kaszubach w XIX wieku. Obraz Kaszubów w pracach G.L. Lorka, W. Seidla i F. Tetznera. Deutsche Berichte über die Kaszuben im 19 Jahrhundert. Das Bild der Kaschuben in den Abhandlungen von G. L. Lorek, W. Seidel und F. Tetzner*, tłum. z języka niemieckiego Magdalena Darska-Łogin, tłum. z jęz. polskiego Miłostawa Borzyszkowska-Szewczyk, Astrid Popien, red. naukowa J. Borzyszkowski, Gdańsk 2009, wyd. Instytut Kaszubski.
5. Konrad Kaczmarek, *Obelnik. Opowieść bartna z pradziejów Krajny*, Wielki Buczek-Gdańsk-Dzierżążenko 2009, wyd. Instytut Kaszubski, Oddział ZK-P w Wielkim Buczku.
6. *Wielkie Pomorze. Mit i literatura*, red. Adela Kuik-Kalinowska, Słupsk-Gdańsk 2009, wyd. Akademia Pomorska w Słupsku, Instytut Kaszubski.
7. *Dzieje Lęborka*, praca zbiorowa pod redakcją Józefa Borzyszkowskiego, Lębork-Gdańsk 2009, wyd. Instytut Kaszubski, Miejska Biblioteka Publiczna w Lęborku.
8. *Buczowskie Konferencje Naukowe (1998–2004)*, red. Jowita Kęcińska-Kaczmarek, Gdańsk-Wielki Buczek 2009, wyd. Oddział Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Wielkim Buczku, Stowarzyszenie „Przyjazna Edukacja”, Instytut Kaszubski, Studio „Oko”.
9. „Acta Cassubiana”, t. 11.
10. Adela Kuik-Kalinowska, Daniel Kalinowski, *Od Smełka do Stolema. Wokół literatury Kaszub*, Słupsk-Gdańsk 2009, wyd. Akademia Pomorska w Słupsku, Instytut Kaszubski.
11. *Gdańsk na Kaszubach. Kaszubi w Gdańsku*, oprac. Józef Borzyszkowski, Katarzyna Kulikowska oraz Cezary Obracht-Prondzyński, Gdańsk 2009, wyd. Instytut Kaszubski.

Kilka następnych pozycji było w opracowaniu redakcyjnym, a ich wydanie zaplanowano na koniec 2009 r.

Wydawnictwom Instytutu Kaszubskiego towarzyszyły liczne promocje, prezentacje i spotkania. Dnia 5 lutego 2009 r. w Tawernie Kaszubskiej „Mestwin” odbyło się spotkanie promocyjne dwóch książek opracowanych przez prof. J. Borzyszkowskiego: *Pro memoria. Wincenty Mazurkiewicz (1938–2004)* oraz *Pro*

memoria. Augustyn Szpręga (1896–1949). Spotkanie poprowadził prof. C. Obracht-Prondzyński, laudację wygłosił dr Jarosław Pająkowski, a głos w dyskusji zabrała wnuczka A. Szpręgi, Gabriela Wierzbicka.

Dnia 26 lutego odbyła się promocja książki Cezarego Obracht-Prondzyńskiego *Kaszubskich pamiątek skarbnice. O muzeach na Kaszubach – ich dziejach, twórcach i funkcjach społecznych*. Zebranych w Tawernie „Mestwin” gości powitał prof. J. Borzyszkowski, natomiast laudację wygłosił prof. Andrzej Gąsiorowski. Na koniec bogatej w wątki dyskusji Cezary Obracht-Prondzyński powiedział m.in. o swym marzeniu: „Zbudowania wystawy w oparciu o *Historię Kaszubów* Gerarda Labudy”. A najlepszym miejscem dla takiej wystawy byłby Gdańsk.

Książka o kaszubskim muzealnictwie była także promowana na bytowskim zamku 20 kwietnia 2009 r. (spotkanie przygotował bytowski oddział ZK-P).

W dniu 31 marca 2009 r. w Miejskim Domu Kultury w Malborku odbyła się promocja książki *Pro memoria. Augustyn Szpręga (1896–1949)*, podczas której laudację wygłosił mgr Andrzej Lubiński. Współgospodarzem spotkania był Oddział Malborski ZK-P.

Dnia 7 maja 2009 r. w Tawernie „Mestwin” odbyło się spotkanie promocyjne książki *Gdy myślę Gdańsk*, będącej opracowaniem zbiorowym pod redakcją J. Borzyszkowskiego i C. Obracht-Prondzyńskiego. Licznie zebranych gości powitał pierwszy współredaktor, a następnie C. Obracht-Prondzyński wyjaśnił genezę książki i jej współautorów, z których kilkoro było obecnych i zabrało głos w dyskusji, m.in. H. Zabuska, H. Pobłocki, A. Piskozub. Warto podkreślić, że ta sama pozycja była promowana podczas spotkania w Filii Gdańskiej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w dn. 15 października 2009 r.

W dniu 18 czerwca podczas spotkania w Tawernie „Mestwin”, promowano tomik poezji G. Szubstarskiej *a jednak...* Wiersze autorki czytała Halina Winiarska.

Książka ks. Paulusa Herrmanna, *Relacja o czasach polskich i rosyjskich w Elblągu od stycznia 1945 do maja 1946 / Bericht über die Polen- und Russenzeit in Elbing von Januar 1945 bis Mai 1946*, przygotowana do druku przez ks. dr. Mieczysława Józefczyka z udziałem tłumaczki Róży Jamróz, pod red. naukową Marion Brandt i Józefa Borzyszkowskiego (który w tejże publikacji przedstawił sylwetkę następcy głównego autora – M. Józefczyka), była promowana w Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej w dniu 26 czerwca 2009 roku. Prezentacji dokonał prof. Cezary Obracht-Prondzyński, a w dyskusji wzięło udział kilkanaście osób, dotycząc zarówno kwestii związanych z wydarzeniami opisywanymi przez ks. Herrmanna, jak i relacji polsko-niemieckich oraz roli w nich historii.

Dnia 25 września 2009 r. w Sali Rady Ratusza w Łęborku miała miejsce promocja monografii *Dzieje Łęborka*, pod redakcją Józefa Borzyszkowskiego. Poza wystąpieniami redaktora i współautorów odbył się również pokaz multimedialny, przygotowany przez Zofię Biskupską, dyr. Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łęborku, oraz wyróżnienie autorów monografii przez władze miasta m.in. Medalem Burmistrza Włodzimierza Klaty.

Obydwie powyższe książki, czyli *Dzieje Łęborka* oraz relacja ks. P. Hermanna, były promowane 29 października 2009 r. w Domu Kaszubskim w Gdańsku, a promocji dokonał prof. Cezary Obracht-Prondzyński.

Z działalnością Instytutu można zapoznać się na stronie www.institutkaszubski.pl, na której przygotowane są wydawnictwa będące aktualnie w naszej ofercie i dokonać zamówienia interesujących pozycji.

Realizacja różnorodnych projektów była możliwa dzięki otrzymanym dotacjom i wsparciu ze strony różnych instytucji czy osób prywatnych oraz dzięki współpracy z naszymi partnerami.

W 2009 r. Instytut Kaszubski otrzymał dotację z Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku na wydanie XI tomu rocznika „Acta Cassubiana” oraz na książkę *Gdańsk na Kaszubach. Kaszubi w Gdańsku*, Józefa Borzyszkowskiego, Katarzyny Kulikowskiej oraz Cezarego Obracht-Prondzyńskiego. Na „Acta Cassubiana” pozyskano także dotację z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ponadto, tak jak w minionych latach, działalność Instytutu wsparło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji dotacją podmiotową na zatrudnienie pracownika w biurze oraz usługi księgowe. Z kolei Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznało dotację na dwa projekty: *Badania etnologiczne na Kaszubach* (projekt na lata 2008–2009) oraz na opracowanie i wydanie zbioru niepublikowanych artykułów Józef Gajka *Struktura etniczna i kultura ludowa Pomorza*, w opracowaniu Anny Kwaśniewskiej. Wydanie dokumentu x. P. Hermanna wsparła Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej w Warszawie, a książki *Niemcy o Kaszubach w XIX wieku* Hermann-Niermann Stiffung w Dusseldorfie.

W realizację naszych projektów zaangażowany był szereg partnerów, wspomagających nas merytorycznie i materialnie. Wymienić tu należy: Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, a zwłaszcza jego oddziały terenowe w Gdańsku, Malborku, Gdyni, Wielkim Buczku, Bytowie, Chojnicach, Wierzechcinie, Szczecinie i in., Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie, Muzeum Zachodnio-Kaszubskie w Bytowie, Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, Muzeum Historyczno-Etnograficzne w Chojnicach, Muzeum Miasta Gdyni, Kaszubski Uniwersytet Ludowy, Uniwersytet Gdański, Akademię Pomorską w Słupsku, Uniwersytet Szczeciński, Elbląską Uczelnię Humanistyczno-Ekonomiczną, Bibliotekę Gdańską PAN, Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Gdańsku, Miejską Bibliotekę Publiczną w Łęborku, Miejską Bibliotekę Publiczną w Gdyni, Książnicę Pomorską w Szczecinie, Bibliotekę Główną Uniwersytetu Szczecińskiego, Archiwum Państwowe w Szczecinie, Academia Baltica w Lubece oraz szereg samorządów, od Urzędu Marszałkowskiego zaczynając, przez samorządy powiatów kartuskiego i bytowskiego, po samorządy miejskie i gminne: Gdańska, Łęborka, Bytowa...

W tym miejscu podziękować należy wszystkim instytucjom i osobom prywatnym, które w jakikolwiek sposób, materialnie, radą czy pracą wolontariacką wspomogły działania Instytutu Kaszubskiego w roku 2009. Podkreślić też trzeba,

że osiągnięcia i sukcesy Instytutu są efektem zaangażowania i oddania członków oraz pracowników stowarzyszenia. O tym, jaki jest związek poszczególnych członków z Instytutem, niech świadczy choćby fakt przekazania wiosną 2009 r. obszernego zbioru książek i archiwaliów dotyczących Polonii kaszubsko-pomorskiej na rzecz naszej biblioteki przez ks. Władysława Szulista. To nie pierwszy i – mamy nadzieję – nie ostatni taki dar. Takie gesty oraz bezinteresowne zaangażowanie w pracę Instytutu każą wierzyć w sens jego działań oraz ich znaczenie społeczne.